

A VÁROSVÉDŐ

honlap: www.avarosvedo.hu • drótposta: avarosvedo@freemail.hu

A Sánc-hegy lösznövényzet-maradványai

A lösznövényzet lösz vagy pannon agyag alapközeten kialakuló klimazonális növénytakaró. Növényföldrajzi szempontból a Kárpát-medencétől a távol-keleti lomberdők övéig tartó ún. erdőssztyep zóna egyik alkotóeleme. Az erdőssztyep fás és fátlan társulásokból álló összetett rendszer, amely a Kárpát-medencében löszön is megjelenhet. A lösznövényzet tehát száraz-félszáraz erdők, cserjések és gyepek mozaikja. A löszterületeket kiváló minőségű csernozjom talajuk miatt évezredek óta művelik, a lösztölgyeseket kivágták, a löszgyepeket feltörték. Az egyre intenzívebb gazdálkodás a lösznövényzet feldarabolódását ill. pusztulását eredményezte, ezért az egykori lösznövényzetnek csak napjainkig átmentődött foltjai maradtak fenn meredek, művelhetetlen löszvölgy oldalakon, löszlejtőkön, magaspartokon, útszéli mezsgyéken, sáncokon, tumulusokon. A maradványok löszvegetációjára rendszerint eltérő, ezért valamennyi védendő érték. Lösznövényzet hazánkban jelenleg a Kisalföld, a Nagy Alföld, a Mezőföld, valamint a Magyar Középhegység délies kitétségű hegylábi területein fordul elő. A kárpát-medencei löszerdőssztyep európai szinten is kiemelkedő jelentőségű, (1) mert elterjedésének nyugati határát a Kárpát-medencében éri el, ezért Nyugat- és Észak-Európában gyakorlatilag ismeretlen, (2) a medencejelleg eredményeként több olyan faj tagja a löszflórának (ún. pannon endemizmuskok), melyek a Kárpát-medencében alakultak ki és csak itt fordulnak elő (pl. magyar szegfű). A hazai lösznövényzet unikalitása is hozzájárult ahhoz, hogy a Kárpát-medence egészét, elismerve különleges természeti értékeit, az Európai Unió 2000-ben egy önálló bio-

Folytatás a 3. oldalon

Gyermeknap június 3-án

**A Szepes Gyula Művelődési
Központban és előtte, valamint a
Múzeumkertben 9-18 óráig**

A Művelődési Központ színpadán
11 óra és 15 óra táncbemutató
a Frutti TSE előadásában

**13 óra Bölöni Réka - Bábazzunk együtt
Bukfenc bohóc interaktív műsora
a gyerekekkel**

14 óra Szigeti Eszter - gyermekdalokat
énekel a gyerekekkel

**A Művelődési Központ előtti téren
agyagozás, skubido, terakotta, kerámia
és cserép-vásár, motoros rendőrök,
tűzoltó autó, felfújható vár,
mászófal, arcfestés**

12 óra – vetélkedő Farkas Beával
a Rehabilitációs Központ játszóháza

**Ökojátzóház
a Környezetvédő Egyesülettel
fogmosó verseny**

a Mustármag Rákellenes Ligával
ajándék a gyerekeknek

Szendvics, palacsinta, lángos, zsíros
kenyér, üdítő

A Múzeumkertben

a Nagycsaládosok szervezésében

**Görömbő kompánia,
Ládafia bábszínház**

népzenei tagozatának kamaragyüttese
Moldvai tánczene: koncert és táncház

Támogatóink:

www.erdcenter.hu • www.tonerhaz.unas.hu

Aláírásgyűjtés a tököli repülés és reptéri fejlesztés ellen

A Tököli Zajellenes Fórum, a Szigethalom Csendjéért Kezdeményezés, a Százhalombattai Környezetvédelmi Egyesület, a Faluvédő Egylet, az Érdi Környezetvédő Egyesület, az Érd Óváros Szent Mihály Alapítvány aláírásgyűjtést indított a tököli reptéren 14 nyugalmas év után újra megkezdett repülés ellen. Kijelentjük, hogy ez a jelenlegi évi 10 000 fel-, leszállás és állandó körözés rendkívüli mértékben és folyamatosan zavaró a számunkra, valamint az annak tövében elhelyezkedő időszakos lakói és az ott tartózkodó óvodás, iskolás gyermekeink számára. A repülés zaja állandó és nagy fizikai, idegi megterhelést jelent nekünk, a levegőszennyezés károsíthatja egészségünket, fennáll a légi katasztrófák kockázata.

Jelenleg Érden ez még főleg csak az óvárosiakat és a lakótelepeket érinti, de ha a repteret a magántulajdonosok akarata ellenére és kárunkra, üzleti érdekből, valamint a budaörsi és ferihegyi repterek tehermentesítése céljából, nemzetközi, kereskedelmi repülőtérré bővíthetnék, ahol nagy utas- és teherszállítók is közlekedhetnének, a mai repülési műveleti szám 3-4-szeresével, átlagosan napi 80 és felszállással, az már mindenkit sújtana, köztük az érdekegyesítőket is. Ez, a helyzetet, a mostaninál is sokkal rosszabbá tenné! Ezek a repülők, mivel itt szállnának fel és le, igen alacsonyan repülnének a közelünkben, ezért igen hangosak lennének. Ráadásul a Duna vize, a domborzat még jobban felerősítené a hangjukat. Képzelnék el, hogy ez még hozzáadódna ahhoz a ma már szintén Érd területén is hallható, napi több tucat, Ferihegyről felszálló, még nem teljes magasságban repülő utasszállító gép hangjához, amelyeket ebbe az új irányba állítottak át felszállópályára. Ez azt jelentené, hogy legalább ötpercenként, vagy még gyakrabban zúgnának el felettünk, vagy közelünkben, különféle repülők. Mi, akik évtizedek óta itt élünk, dolgozunk, nem akarunk innen elköltözni. De nem is tudnánk, s nem csak azért, mert ide köt a munkánk, hanem mert a repülőtérsi fejlesztés miatt ingatlanjaink véglegesen elértéktelenednének.

Ne tűrjük, hogy milliárdos befektetők repülőik hangos robajával törjenek be magánéletünkbe, hogy elvegyék tőlünk a csendet, a nyugalmat, amit a rendszerváltáskor az itt élők visszahódítottak! **Ezért követeljük, hogy tököli repü-**

lőtéren már most és a jövőben, egyszer s mindenkorra szűnjön meg mindenféle repülési tevékenység és repüléssel kapcsolatos fejlesztés.

Akcióink nem előzmények nélküli. 2004-ben a szigethalmiak kezdeményezésére aláírásgyűjtés folyt azért, hogy a repülőteret a privatizációja során ne lehessen újra repülési célokra használni. Akkor több mint 1200 aláírás gyűlt össze. Kuncze Gábor, területi országgyűlési képviselő akkor azt nyilatkozta: *“Igazuk van a tiltakozó aláírásokat gyűjtő polgároknak, az érintett önkormányzatok hozzájárulása nélkül nem lehet fapados a teljesen körbeépített reptér”,* és a TriGránit vezérigazgatója által említett esetleges *“magasabb érdekekről”* szólva kijelentette: *“A helyi érdek a legmagasabb érdek, annál magasabb nincs.”*

Rendkívüli jelentőségű, hogy egy szigethalmi polgártársunk kezdeményezésére ombudsmani állásfoglalás született, amely egyértelműen mellettünk áll ki, a polgári jog talaján.

Százhalombattán, 2005-ben a battaiak közmeghallgatást kezdeményeztek. Önkormányzatuk határozatot hozott arra, hogy ellenzi a repülőter fejlesztését, és bejelentkezik ügyfélnek. Jelen volt Érd polgármestere, aki bejelentette, hogy városunk is érintett.

Százhalombattán tervezik, hogy a környezetvédelmi alap terhére felkérnek egy repülési kérdésekben is szakértő, professzionális, jogvédő szervezetet a város érdekeinek képviselőjére. Ebből haszna lehet az egész térségnek is.

Egyesületeink a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi Felügyelőséghez is fordultak. Benyújtott részletes panaszunkat és jogi érveinket érdemben veszik tekintetbe. Arról is tájékoztattak, hogy fontos jogi eljárások zajlanak a reptér működésével kapcsolatban.

Egyéb akciókat is tervezünk az egyik legtekintélyesebb országos civil szervezettel, akik támogatásukról biztosítottak. (Erről majd később többet árulunk el.)

De addig is, ahhoz, hogy biztosan eredményt érzünk el, szükség van az aláírásokkal kifejezett panaszainkra és tiltakozásunkra is.

Ezért kérjük, hogy a magunk és a családunk érdekében, írjuk alá minél többen a tiltakozást!

Információ:

avarosvedo@freemail.hu

06-30-328-2750

www.erdcenter.hu

A VÁROSVÉDŐ

a Környezetvédő Egyesület hírlevele

III. évfolyam 5. szám

Kiadó: Környezetvédő Egyesület Érd

Felelős kiadó az Egyesület elnöke

Szerkesztő: Bartos Kornélia Csilla

www.avarosvedo.hu

drótposta: avarosvedo@freemail.hu

Telefon: 06-30-328-2750

**Dévai Szent Ferenc
Alapítvány**

Bankszámlaszám:

10300002-20145639-00003285

www.devaigyerekek.hu

A Sánc-hegy lösznövényzet-maradványai

geográfiai régióknak, a Pannon régióknak nyilvánította,

Az érd-százhalombattai Sánc-hegy az Észak-Mezőföld keleti elvégződése a Duna felé. Potenciális növénytakarója kisebb tisztásokkal tagolt lösztölgyes, amelynek mára csak maradványai találhatók a Kakukk-hegy, a magaspart, a Téglagyári-völgyrendszer, a sánc, valamint a tumulusok meredek lejtőin, illetve a kisparcellákat és az utakat kísérő mezsgyéken. A terület különlegessége részben a geomorfológiai változatosság és a kisparcellás gazdálkodás következtében az, hogy a lösznövényzet elsődleges vagy másodlagos állományai nem elszigetelt, pusztuló foltok, hanem a mezsgyék révén egymással többé-kevésbé kapcsolatban lévő maradványok. Ez azt jelenti, hogy a Sánc-hegyen egy lösznövényzet-hálózat maradt fenn, amely jelenleg is - részben a művelés-felhagyás ritmusára válaszolva - dinamikusan változik a számos, egymással párhuzamosan zajló vegetációdinamikai folyamat eredményeképpen.

A löszpusztai tölgyes maradványai a Kakukk-hegy délkeleti vége lankásabb lejtőrészeinek, vastag talajú suvadásainak és mélyedéseinek jellemző vegetációja. Jellegzetessége, hogy állományát löszgyepfoltok tagolják, melynek fajai a lágyszárúsztintnek is alkotói. Lombkoronaszintje mintegy 10-12 m magas, zárt, uralkodó faja a molyhos tölgy. A löszpusztai tölgyesre jellemző tatárjuhar alkotta alsó lombkoronaszint hiányzik. A cserjeszint fejlett, sűrű, értékes faja a fekete madárbirs Lágyszárúsztintje erdei, erdőssztyep és szárazgyepi fajok keveréke pl: tavaszi kankalin, tavaszi hérics, vékony csenkesz, buglyos kocsord.

Cseplezme-gyepes löszpusztai cserjés: A cseplezme-gyep, a parlagi és a jajorzsa, a pukkanó dudafürt többfelé szép sztyepecserjéseket alkot, melynek a Kakukk-hegyen a Mezőföldön ritka fekete madárbirs is tagja. A lágyszárúsztint a nyitottabb állományokban dús, fajgazdag, döntően erdőssztyep és löszpusztagyep elemek keveréke pl. csillagőszirózsa, tollas szálkaperje, olasz harangvirág, Sadler-imola, magyar kutyatej, borzas peremizs, míg a sűrű cserjések hiányzik vagy igen fejletlen és fajszegény.

Löszpusztagyep: A Kakukk-hegy és a Téglagyári-völgyrendszer meredek lejtőin, a sáncon, a Magaspart lankásabb lejtőin, valamint a plató mezsgyéin szép, fajgazdag, többszintű, elsődleges vagy másodlagos löszpusztagyeppek díszlenek. Uralkodó fűneműik a vékony csenkesz, a deres tarackbúza, néhol a pusztai és a csinos árvalányhaj, a karcsú fényperje, a sudár rozsnok; a zavarabb részeken a kunkorodó árvalányhaj és a fenyérfű. A mezei zsálya, a magyar kutyatej, a kardos peremizs, a buglyos zanót, a tavaszi hérics, a selymes dárdahere, a csillagfürt és a budai imola tömegesek a gyepekben. Állományaikban megjelenik a vöröses hagyma, az árlevelű len, a bugás macskamenta, a harasztos káposzta, a heverő seprőfű, a horgas bogánca, a csikófark, a termetes habszegfű is. A plató mezsgyéiben a buglyos kocsord, az érdes csúdfű, a nemes cickafark és a bárányüröm gyakori

Tollas szálkaperjés erdőssztyeprét: A Kakukk-hegy és a Téglagyári-völgy északias lejtőin számos erdei és erdőssztyep fajt őrző, magasfüvű tollas szálkaperjés erdőssztyepréteket találunk, melyek egy-egy foltjaiban a pusztai

és a csinos árvalányhaj is állományalkotó. Jellemző fajai a kardos peremizs, a koloncos legyezőfű, a szarvaskocsord, a mirigyes véreslapu, az ágas homokliliom, a sarlós gamandor, a fürtös zanót, a nagy pacsirtafű, a sárga len, ritkább a nagyzezerjófű, a sarlós buvákfű és a borzas peremizs.

Löszfálnövényzet foltjaival a meredek délies kitettségű lejtőkön, a Magasparton, a százhalombattai téglagyár felhagyott bányafalain és a sánc lejtőjén találkozhatunk. Az élőhely jellegzetessége az erózió, az erős besugárzás, a kevés csapadék és a vékony vagy hiányzó talajtakaró miatt kialakuló félsivatagi mikroklíma. Ezt elsősorban mohák és zuzmók ill. a szélsőséges körülményekhez alkalmazkodni képes magasabbrendű fajok képesek elviselni. Jellemző fajok a taréjos tarackbúza, heverő seprőfű, üröm fajok, deres szádorgó, ill. a lankásabb helyeken a fedélrozsok, az ékes vasvirág, a vékony csenkesz. A hazai magaspartokról számos, eddig ritkának tartott vagy egyáltalán nem ismert szárazságtűrő mohafaj került elő.

A **cserjésekkel érintkező szegélyeken** fajgazdag, a csillagőszirózsa, az olasz és baracklevelű harangvirág, a nagyzezerjófű, a hengeresfészű peremizs, a sátoros margitvirág (*Chrysanthemum corymbosum*), a sugaras zsoltina, és a pirosló here fajok alkotta átmeneti jellegű közösségek alakulnak ki. Foltokban tömeges a macskahere és a macskamenta.

A területről eddig 440 edényes faj került elő, melyek közül 30 védett, 2 fokozottan védett. Fajkülönlegesség a (1) védett deres szádorgó, melynek a Sánc-hegy az egyetlen jelenleg ismert hazai élőhelye a (2) védett zöldike és a (3) fokozottan védett bíbor sallangvirág orchideák, melyeknek a Kakukk-hegy az egyetlen síkvidéki lelőhelye. A területen található a (4) fokozottan védett csikófark egyik legnagyobb, több, mint 6000 tőből álló állománya is.

A lösznövényzetet az idegenhonos és tájidegen fajok rohamos terjedése (bálványfa), valamint a nem védett részek esetleges beépítése, felparcellázása mellett a személtelés, taposás és a terepmotorozás is veszélyezteti. A Sánc-hegynek egyes részei oltalom alatt állnak, de a lösznövényzet-hálózat tartós fennmaradását kizárólag a hálózat egységének egységes védelme biztosítja.

Kállayné Szerényi Júlia

Madarak és Fák

A kiállítást Várhegyi István újságíró nyitotta meg

Úgy vélem méltán lehetünk büszkék ezen a napon, hiszen a Madarak és Fák Napjának ünnepét elsőként a világon 1902-ben honfitársunk Chermel István híres ornitológus vezette be. Négy esztendővel később Herman Ottó a Magyar Ornitológiai Központot alapítójának

közbenjárására gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletben írta elő a Madarak és Fák Napjának megünneplését. Ezen a napon a gyermekek fákat ültettek, madárodúkat gondoztak, vetélkedőkön emlékeztek a természet védelméről. A II. világháborút követően majd félévszázadig nem emlékeztek meg a Madarak és a

Fák Napjára, a mozgalom 1994-ben indult újra el- dr. Gyurkó János az akkori környezetvédelmi miniszter ösztönzésére, aki éppen Érden élte életének utolsó éveit - és 1996-ban kormányrendeletben rögzítették, hogy a jeles napot évről évre május tizedikén ünnepeljük.

Ma két tucatnál több „zöld” nap hívja fel a figyelmet egy-egy speciális környezeti problémára. Ezen belül a Madarak és Fák Napja a legrégebbi zöld ünnepnap a száz esztendő múltjával. Testvérnapijain közül a legidősebb a maga harminchét évével a „Föld Napja”, őt követő „Környezetvédelmi Világnapot” 1972-től ünnepeljük és a „Víz Világnapja” még jóformán tizenéves a századik évével.

A ma embere a rohanó világra hivatkozva hajlamos figyelmen kívül hagyni az őt körülölelő természetet. Még a védett madarak is sokszor esnek a vadászok áldozatául. Nem beszélve a fákról, amelyeket nagyütemben pusztítunk. Nem törődve azzal sem, hogy a kiirtott fák miatt árvizek mossák el a kisebb nagyobb településeket. Gátlástalanul visszaélünk a ránk bízott természeti kincsekkel.

Éppen ezért örömmel nézegettem a pályázatra beküldött fotókat, amelyek alkotóiról bátran kijelentem: **ŐK AZOK, AKIK SZERETIK A TERMÉSZETET.**

Sőt nem csak szeretik, hanem figyelik, keresik a benne megbúvó szépségeket. A természetfotózás nagy kitartást és türelmet igényel. Talán nem túlzás azt állítani, hogy a fotózás egyik legnehezebb ága ez. Rengeteg utánjárást, elmélyülést és sokszor villámgyors reakciót igényel a fotográfustól, hiszen egyetlen expozícióért sokszor heteket, hónapokat kell várni.

Sokan nem is gondolják, különösen a digitális fényképezőgépek korában, hogy egy hangulatos természetfotó tuda-

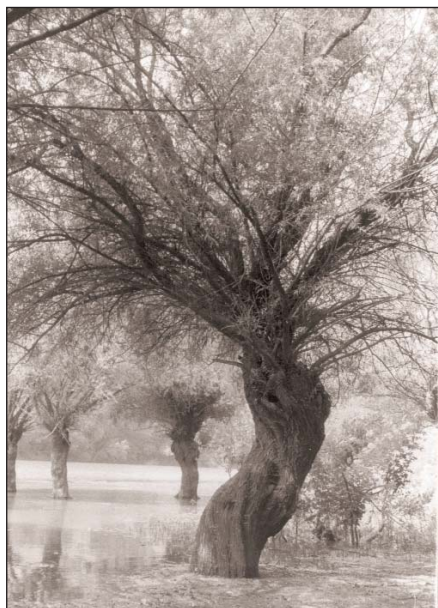
Mile Orsolya – Elismerés

tosan akkor születhet csak meg, ha a főtós többször különböző napszakokban körbejárja a kiszemelt témát, megfigyelve a fények és árnyak játékát kiválasztva azt az időpontot, amikor az összhang tökéletes.

Szeretném biztatni az alkotókat, hogy bátran merjék alkalmazni a ma kevésbé divatos, ám sokkal nagyobb tudást igénylő fekete-fehér technikát. Ha ráéreznek az ízére, akkor egy életre megszeretik a benne rejlő kifejezési lehetőségeket.

Kérem a jelenlévőket, türelemmel és szeretettel nézzék a kiállított alkotásokat, álljanak meg a képek előtt és gondoljanak bele, mennyi időre volt szükség ahhoz, hogy az adott kompozíció elkészüljön.

Végezetül engedjék meg, hogy Herman Ottó szavait idézzem: „A természetben a maga helyén minden egyenértékű, egyenjogú, legyen az akár a legparányibb légy dongása, vagy a Vezúv kitörése. E hatalom birtokában nincs sem megvetni – sem letaposnivaló, s ez nagyon is érdekünk.”

Komjáthy Hajnalka

Takáts Bendegúz – Elismerés

Fotópályázat – eredményhirdetés

M Nagy Péter – I. díj

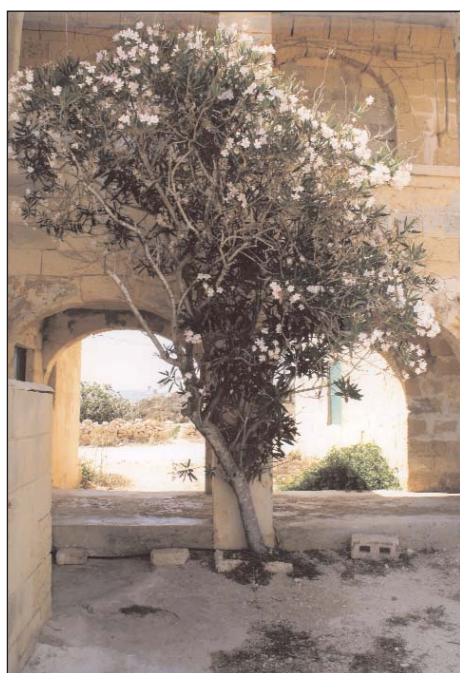
Tulogdi Áron – III. díj

Mártonné Holczinger Andrea – II. díj

Ács Kata – Elismerés

Szirtey Annamária – Elismerés

Sidó István – Elismerés

TERMÉSZETVÉDELMI KONFERENCIA ÖSSZEFOGLALÓJA

Kiállítás az előadás előtt

A konferencián jelen voltak:
 Segesdi János, Erd Megyei Jogú Város alpolgármestere,
 Kovács József környezetvédelmi referens
 Természetvédelmi szakemberek
 (botanikusok, zoológusok):
 Halász Antal
 dr. Szerényi Gábor
 Kállayné Szerényi Júlia
 Százhalombattai Környezetvédő Egyesület elnöke,
 Százhalombattai Faluvédő Egylet vezetője,
 Nagycsaládosok Érdi Szervezete képviselője,
 Horgász Egyesület tagjai,
 Polgárórság vezetője
 érdi lakosok, sajtó képviselői, egyesület tagjai,

A konferencia résztvevői a gondolatébresztő előadások után az alábbiakat foglalták meg:

Érdnek két, jól körülhatárolt területe van, melyek komoly természeti értékkel bírnak. Ezek mindegyike valamilyen hatósági védelem alatt áll, mely védelmek nem működnek megfelelően. A két terület a Fundoklia-völgy és a Duna part, amihez hozzá tartozik a Beliczay sziget, a Sánchegy, a Kakukk hegy és a Földvár is. A szükséges lépéseket, intézkedéseket fontossági sorrendbe állítottuk, illetve meghatároztuk, hogy hol milyen civil aktivitásra van szükség a siker érdekében.

Hosszú távú célkitűzésünk, hogy mind a völgyet, mind pedig az óvárosi részek oktatásra, természetjárásra alkalmas túrisztikai területekké alakítását ösztönözzük, illetve segítsük. Ezt a bennük rejlő régészeti és természeti értékek feltárása és megfelelő kezelése biztosíthatja.

Első, legfontosabb feladatunk, konkrét javaslatunk összeállítása május végéig a város prorégiós pályázatához. Továbbiakban:

Fundoklia-völgy

1. Át kell vizsgálni a több évvel ezelőtt elkészített rendezési tervet, és aktualizáljuk.
2. Ösztönözzük a város vezetését a völgy védettségére vonatkozó helyi rendelet módosítására, annak betartatására, "Természetvédelmi terület" táblák kihelyezésére, a völgy tulajdoni viszonyainak rendezésére, és hogy folytassa a Duna-Ipoly Nemzeti Park

Igazgatósággal a területre vonatkozó egyeztetéseket.

3. Sürgősen meg kell vizsgálni a lehetőségét, hogy a Fundoklia-völgyhöz vezető utakon az autós forgalmat lezárják!
4. A város vezetésével, polgároreivel közösen ki kell dolgoznunk egy figyelő, őrző módszert, amellyel felelőségre tudjuk vonni a szemetelőket, természetrongálókat és meg tudjuk akadályozni a további rongálásokat.
5. A védett terület bekerítését kezdeményezzük.

Duna-part

1. A hatóságokkal egyeztetve turista útvonalakat festünk fel, megszervezzük a bálványfa irtását. Felvesszük a kapcsolatot az ártéri erdő kezelőjével, a Pilisi Parkerdő Zrt.-vel.
2. Felvesszük a kapcsolatot az érdi horgászszövetséggel, segítségüket kérjük a terület figyelemmel kísérésében.
3. Ösztönözzük a város vezetését a területre vonatkozó helyi szabályozás megalkotására, a téglagyár tulajdoni viszonyainak rendezésére, táblák, szemetes edények kihelyezésére.
4. Kezdeményezzük tanösvények kialakítását.
5. Kezdeményezzük az érdi halmok botanikai és régészeti felmérését.

Fontos, hogy a konkrét feladatokkal egy időben intenzív tájékoztató, ismeretterjesztő munkát is végezzünk a helyi médiában, intézményekben, hogy a lakosok minél szélesebb köre legyen tisztában a helyi természeti értékekkel.

A megvalósításokhoz pályázati forrásokat keresünk önállóan is, és másokkal összefogva is.

Folyamatosan figyeljük a hivatal vonatkozó szabályozási és végrehajtói döntéseit.

Együttműködési szándékát fejezte ki a városi polgárórságának több jelen lévő tagja, százhalombattai civil szervezetek, akikkel külön-külön megállapodásokat fogunk kötni.

Munkánkkal segíteni kívánjuk Erd Megyei Jogú Város természetvédelmi koncepciójának kialakítását, és annak megvalósítását.

(2007. április 23. Vörösmarty Mihály Gimnázium)

Halász Antal

Egészségbiztosítás: fejlesztés vagy „reform” – összefoglaló a Szolidaritás jövője c. budapesti konferenciáról

A budapesti MÁV Kórházban tudományos-társadalompolitikai tanácskozást tartottak orvosok, tudósok, közéleti személyek és csaknem negyven nagy társadalmi szervezet, szakszervezet és politikai erő részvételével, az egészséghez fűződő emberi és szociális jogok védelmében, az egészségügyi rendszer fejlesztése jegyében. A konferenciát a Magyar Szociális Fórum Kerekasztala, az Országos Civil Fórum, a Professzorok Batthyány Köre, és az Élőlánc Magyarországért szervezte. A fő előadásokat Szollár Lajos, Kerpel-Frónius Sándor, Sinkó Eszter, Németh György és Szakolczai György tartotta. A konferencián elhangzottakat Simó Endre, a Magyar Szociális Fórum szervezője összegezte:

1. A kormány társadalombiztosítási „reformja” nélkülözi a társadalmi érdek figyelembe vételét: a népesség egészségi állapotának javítását, életesélyének növelését, lemaradásunk csökkentését az európai mutatókhoz képest.
2. A társadalmi érdek helyett az állam terheinek csökkentésében, a költségvetési egyensúly privatizálással történő megteremtésében jelöli meg a valódi célt. A reform-javaslat ezért jellegzetesen neoliberális és pénz centrikus. Mi viszont az embert és az életet tartjuk előbbre valóknak, és a humán értékrendet szegezzük szembe a neoliberális monetarizmussal
3. A reform-terv sérti az élethez és az emberi méltósághoz való jogot. Elfogadhatatlan helyzetbe kényszeríti az orvosokat és a betegápolókat azzal, hogy az ellátás korlátozására vagy megtagadására kényszeríti őket. Ezzel közvetve hippokratészi esküjének megszegésére készíti az orvost.
4. Az évi 1600 milliárd forintból gazdálkodó „E” alap (egészségbiztosítási alap) magánkézbé adása alkotmányellenes.
5. A TB privatizálása, az üzleti biztosítás bevezetése azzal járna, hogy az üzleti érdek maga alá rendelné az egészséges élethez való jogunkat, hiszen a fő cél nem a beteg meggyógyítása volna, hanem a ráfordítások lehető legalacsonyabb szinten tartása a lehető legnagyobb bevétel mellett.
6. A reform-terv nélkülözi a társadalom egyetértését és jóváhagyását, pedig semmilyen nagy társadalmi rendszer nem működtethető az abban érintettek együttműködése nélkül.
7. Az elgondolás közgazdasági szempontból is tarthatatlan, hiszen a költségvetés terhei nem csökkennének, az ország terhei viszont nőnének a magánbiztosítók 30 százalékos működési költségei és nyeresége miatt.

Mindebből azt a következtetést vonták le a konferencia résztvevői, hogy a reform-javaslat szakmailag, társadalmilag és politikailag előkészítetlen, koncepciójában téves, sérti a társadalom és a nemzet érdekeit. Erőltetése minden szempontból káros. Ezért elutasítjuk a „Biztosítási piac megnyitása” c. kormány-anyagot. Helyette kiállunk a szolidaritás elvű, egyenjogú, a járulékból és adókból működő, állami költségvetésből kiegészített egészségbiztosítás mel-

lett. Ezt a rendszert mi is tovább akarjuk fejleszteni államilag összehangolva, társadalmi kontrollal és társadalmi részvétellel. Azoknak, akik azt kérdezik a társadalomtól, hogy miből finanszírozzuk a szolidaritás elvű rendszert, azt válaszoljuk, hogy a magyar társadalom ma is megtermeli az erőforrás fedezetet ahhoz, hogy a humán erőforrásokat újratermelő rendszereket, az egészségügyet, az oktatást, a generációs újratermelés intézményeit, a társadalmi szolidaritást fenntartó szociális jóléti szolgáltatásokat – ésszerű, és a társadalommal egyeztetett változtatásokkal – közpénzből lehessen működtetni. Nem indokolt tehát az egészségügy és az oktatás piacosítása azzal az indoklással, hogy csak a magántőke bevonásával lehet biztosítani a fejlesztési erőforrásokat. Ahhoz viszont, hogy a magyar társadalom által ma is megtermelt erőforrások a társadalmi szükségletek kielégítésére fordítódjanak, változtatni kell az anyagi javak elosztási rendszerén, érvényt kell szerezni az egyetemes közteherviselésnek, fel kell számolni a multinacionális trösztök és a bankok adóparadicsomát, új alkatot kell kötni velük a magyar társadalom javára. Ez jóval nagyobb összeget jelentene, mint a szegények TB járuléka. Ahhoz, hogy a társadalom érvényre juttass az érdekét, széles demokratikus összefogást, akcióegységet kell létrehozni. Ez a mai tanácskozás azt bizonyítja, hogy ilyen összefogásra lehetőség van, és képesek vagyunk félretenni világnézeti és politikai különbözőségeinket a közös cél, az egészséges élethez fűződő emberi jog érvényre juttatása érdekében. Az elmúlt hónapokban tapasztalt nagyszerű tömeges kiállítás a kórházak, a rendelőintézetek, a munkahelyek védelmében, és ez a mai konferencia is bizonyítja, hogy a szolidaritás értékrendje, szemben a profit értékrendjével, túlnő a szűkre szabott párthatárokon, a klasszikus értelemben vett jobb- és baloldalon, egységbe kovácsolva mindazokat, akiknek fontos az emberi közösség, a közösségi értékrend. A mi összefogásunk komoly erkölcsi tőke. Iskolapéldája lehet annak, hogy képesek vagyunk felülkerekedni önmagunkon, egymásért. Társadalmi haladásban és nemzeti felemelkedésben gondolkodni. Gyurcsány Ferencet április 30-án arra szólítottuk fel, hogy az MSZP adjon egyértelmű és világos választ a társadalomnak, akarja-e vagy elutasítja a több biztosítós üzleti modellt. Elhatárolódik-e az SZDSZ piacosítási törekvésétől. Szombaton a miniszterelnök azt mondta pártja Baloldali Tömörülésében, hogy folytatni akarja a reformpolitikát, és fenn akarja tartani a koalíciót. Hírek szerint nem vezetnének be több biztosítós rendszert ugyan, de megnyitnák a zsilipeket a kiegészítő biztosítók előtt. Még nem világos, vajon ez komfort jellegű többlet biztosítás volna-e, vagy pénzt vinne el a közös kasszából, az OEP-ből is. Az utóbbi ugyanis azt jelentené, hogy a társadalomnak kellene finanszíroznia egyesek komfortját, és a kiegészítő biztosítás a TB privatizáció trójai falovává válhatna hosszabb távon. Ébernek kell lennünk, nem szabad hagynunk elaltatni magunkat! Máris azt üzenjük, hogy ezt a megoldást elutasítjuk, és a kiegészítő biztosítást teljesen külön kategóriaként, az OEP alapjait nem csökkentő megoldásként tudnánk elképzelni. Felszólítjuk Gyurcsány miniszterelnököt, tárgyaljon a szakma és a civil társadalom képviselőivel! Mód van arra, hogy a TB „reform” ne menjen át. Nem szabad megengednünk, hogy átmenjen!

Ennek céljából a társadalmi erők további nyomást fognak gyakorolni, és konkrét lépéseket helyeznek kilátásba arra az esetre, ha a kormány figyelmen kívül hagyná véleményüket – mondta Simó Endre a konferencia lényegét összefoglalva.

**Magyar Szociális Fórum Kerekasztala
Országos Civil Fórum
Professzorok Batthyány Köre**

MUSTÁRMAG

Magyar Rákellenes Liga Érdi Szervezet

www.rakliga.hu • erdirakliga@freemail.hu

telefon: 06-20-56-55-208

számlaszám: 12001008-00102329-00400001

kiemelkedően közhasznú egyesület

adománya 150 százalékát levonhatja az adóalapból

Lelkisegély telefonszolgálat a 06-80-505-675

ingyenes zöld számon hétfőtől szombtig 9-21 óráig.

Sirius Állat – és Természetvédelmi Közhasznú Alapítvány
 Telefon: 06 30 276-6071 (Böjtös Andrea) • 06 30 910-6987 (Böjtös Éva)
 Email: siriusmail@freemail.hu • Bankszámlaszám: • 10403136-49534949-49521015

Jogsegélyszolgálat

A Városvédő és Városépítő Egyesület minden héten pénteken 17 és 19 óra között **ingyenes jogi tanácsadást tart.**

Helyszín: Érd, Diósdí út 4/1

(a Ritmus Áruház mellett, a vasút felőli bejárat)

Dr. Szabó Ferenc ügyvéd.

Tel.: 06 30 352-1275

Hirdetésével az érdi Környezetvédő Egyesületet támogatja!

GYÓGYÍTÓ, FRISSÍTŐ MASSZÁZS

Bozó Krisztián

• **Telefon: 06-20-911-0641**

Ha ezt a hirdetést magával hozza,
a 3. alkalom ingyenes!

SZENNYVÍZSZIPPANTÁS

DUGULÁSELHÁRÍTÁS, CSATORNATISZTÍTÁS
NAGYNYOMÁSÚ WOMA AUTÓVAL.

FÜLÖP SÁNDOR VÁRJA

MEGRENDELÉSEIKET!

Telefon: 23-377-062, 06-20-9368-062

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ

TELEFON: 06-30-850-3047

KONTÉNERES SZÁLLÍTÁS

sitt • kommunális hulladék • lomtalanítás

HÁZ – ÉS LAKÁSFELÚJÍTÁS

- ács, tetőfedő, bádogos munkák
  - hő – és hangszigetelés
  - gipszkarton szerelés
- víz-, gáz-, gázkészülék és fűtésszerelés
  - burkolás, kőművesmunkák
    - festés, mázolás
- épületek és vasszerkezetek bontása
  - gépi földmunka

I + M UNIVERSAL Bt.

2030 Érd, Kossuth L. u. 176.

Telefon: 06-20/386-7579,

06-30/254-5180,

06-70/389-6874

• Fax: 06-23/362-939

HAGYOMÁNY, KÉZMŰVESSÉG, NÉPMŰVÉSZET

*Egyedi kerámiák igényes kivitelben,
nagy választékban a készítőitől.*

SZŰCS LÁSZLÓNÉ keramikus

2030 Érd, Fürdő utca 32.

Telefon, fax: 06-23-374748

